

kovou podstatu pokusu zločinu podle §§ 8, 87 tr. zák. nerozhodovalo, že tento stav výkřikem obžalovaného nebyl způsoben, když by se to stalo bez vůle obžalovaného náhodou, že výrok ten na lidi kolem něho stojící nepůsobil; stačilo by, že objektivně k tomu způsobilým byl a že výsledek obžalovaným snad zamýšlený nenastal pro některou z příčin v § 8 tr. zák. uvedených.

Čs. 5148.

Zpronevěra.

Pouhé zažalování kupní ceny neodůvodňuje ještě za všech okolností závěr, že se tím žalobce vzdal vlastnického práva ku prodané věci; právo to nepomíjí ani vydobytím rozsudku odsuzujícího kupitele k zaplacení; vědomým vedením exekuce na tuto věc vzdává se však prodávatel své vlastnické výhrady.

Dal-li kupitel věc, prodanou mu s výhradou práva vlastnického, pojistiti vlastním jménem a na vlastní účet, aniž byla pojistka vinkulována pro prodávatele, nenastupuje vyplacená mu náhrada v poměru ku prodávateli na místo zničené věci.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1934, Zm I 166/34.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných do rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi ze dne 15. září 1933, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými, Zdenka V-ová zločinem zpronevěry podle § 183 tr. zák. a Ludvík V. zločinem spoluviny na zpronevěře podle §§ 5, 183 tr. zák., zrušil však podle § 290 tr. ř. napadený rozsudek jako zmatečný a věc vrátil prvnímu soudu, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Z d ů v ō d ů:

Výtkou, že soud přehlédl závažnou okolnost, že firma T. podala na obžalovanou Zdenku V-ovou u krajského obchodního soudu v Praze pod č. j. Cs I 276/33 a u okresního soudu obchodního v Praze pod č. j. Cs V 2342/33 žalobu na zaplacení zbytku kupní ceny za předmětné auto, kterážto okolnost je podle náhledu zmateční stížnosti důležitá pro správné zodpovězení otázky, zdali auto koupené s výhradou vlastnictví prodávatele do úplného zaplacení kupní ceny, bylo v době činu věcí Zdenky V-ové toliko svěřenou či jejím neomezeným vlastnictvím, provádí zmateční stížnost zmatek čís. 5 ve spojení s čís. 9 a) § 281 tr. ř.

Dlužno připustiti, že zmíněná okolnost byla tvrzena v přípisu firmy T. a že tento přípis byl čten při hlavním přelíčení. Soud však nepochybil, když k ní nepřihlížel, poněvadž tato okolnost nemá rozhodného významu, jaký jí zmateční stížnost přikládá. Právní názor zastávaný ve zmateční stížnosti (a vyslovený v rozh. čís. 2272 civ. sb. n. s.), že totiž při splát-

kových obchodech, při nichž byl odevzdán koupený předmět kupiteli s výhradou prodatelova vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny — přechází odevzdání v tradici vlastnickou, jakmile prodatel se rozhodl požadovati zaplacení kupní ceny — byl totiž již opuštěn a judikatura nejvyššího soudu zastává nyní konstantně (viz čís. 4993, 5016, 8527, 11.358 sb. n. s. civ., Rv II 847/30, Rv II 19/32, Rv I 674/32) právní názor, že pouhé zažalování kupní ceny neodůvodňuje ještě za všech okolností závěr, že se tím žalobce vzdal vlastnického práva ku prodané věci, poněvadž v okamžiku prodlení kupitelova s placením tržové ceny tu je jak vyhrazené právo vlastnické prodatelovo, tak i platební povinnost kupitelova. Toto vlastnické právo prodatelovo nepomíjí ani vydobytím rozsudku odsuzujícího kupitele k zaplacení, neboť prodatel může vésti exekuci na základě vykonatelného rozsudku na jiné předměty majetku kupitelova (než na předmět prodaný s výhradou vlastnictví). Může však vésti zásadně exekuci jen na věci cizí, tedy nikoli na věc prodanou kupiteli, k níž si vyhradil právo vlastnické. Vlastnictví a jeho výhrada pro prodatele zaniká úkony, jež se nesrovnávají s vlastnickým právem prodatelovým ku předmětu a nutí k závěru, že bylo upuštěno od výhrady vlastnické, že se vlastnictví bylo vzdáno, jako tomu je při vědomém vedení exekuce na věc prodanou s výhradou práva vlastnického. Vědomým vedením exekuce na tuto věc vzdává se prodatel zřejmě své vlastnické výhrady a věc přechází tím samým do vlastnictví kupitelova (předpokládajíc, že mu byla již dříve odevzdána do detence). Pouhým podáním žaloby na zaplacení nedoplatku kupní ceny nevzdala se tedy firma T. ještě výhrady práva vlastnického ku prodanému autu, leda snad, že by úmysl vzdání se ho byl jinak patrným, což však nebylo ani tvrzeno.

Nutno ještě dodati, že i skutečnost, že prodatel věci prodané na splátky s výhradou práva vlastnického podnikl proti kupiteli kroky čelící k vydobytí pohledávky z kupní ceny, a nesrovnávající se s vlastnickým právem prodatelovým ku předmětu, mohla by míti s hlediska trestné zpronevěry význam jen, když tyto kroky byly vykonány dříve, než kupitel vykonal čin, odpovídající zákonnému pojmu zpronevěry (srov. tr. rozh. čís. 3391 sb. n. s.).

Rozsudek však trpí zmatkem čís. 9 a) § 281 tr. ř., jež zmateční stížnost sice nenamítá, ale k němuž nutno přihlížeti z moci úřední (§ 290 tr. ř.).

V rozhodnutí čís. 4612 tr. sb. n. s. vyslovil nejvyšší soud, že pojistné, které kupitel dostal v případě zkázy věci, je předmětem výhrady vlastnického práva prodatelova a věci kupiteli po rozumu § 183 tr. zák. svěřenou jen, bylo-li pojištění uzavřeno prodatelem ve vlastní prospěch (na vlastní účet) nebo bylo-li ujednáno, že kupitel věc pojistí a že — nastane-li pojistný případ dříve než bude kupní cena úplně zaplacena — případně pojistný peníz prodateli, na jehož účet (v jehož prospěch) byla pak věc kupitelem pojištěna. Poslední předpoklad není v souzeném případě splněn, ježto rozsudek zjišťuje, že obžalovaný Ludvík V. nevinkuloval druhou pojistku, uzavřenou s pojišťovnou Č. (k níž došlo po stornování prvé uzavřené u S. a L. a vinkulované pro firmu T.) ve pro-

spěch firmy T., nýbrž že měla připadnouti požární náhrada Zdence V-ové, v jejíž prospěch pojistka zněla.

Poukázati je však na nejnovější rozhodnutí č. 11.698 sb. n. s. civ., podle něhož prodatel, jenž prodal věc s výhradou vlastnického práva, nestal se, bylo-li zboží zničeno požárem, vlastníkem pojistné sumy z pojištění, jež ujednal s pojišťovnou kupitel věci jménem vlastním.

I když se vychází z předpokladu, že auto bylo vlastnictvím firmy T., zaniklo k němu vlastnické právo prodatelky tím, že auto bylo požárem zničeno. Prodatelka T. měla zajisté proti Zdence V-ové nárok na vrácení auta, po případě na náhradu škody jejím zaviněním vzniklé; jde tu však o nárok ryze obligační. Nárok Zdenky V-ové, na jejíž vlastní jméno bylo auto Ludvíkem V-ou pojištěno, proti pojišťovně Č. na výplatu požární náhrady, je též ryze obligačním nárokem, jenž náležel do jejího jmění a nestala se tedy požární náhrada, vyplacená k rukám Ludvíka V-y, eo ipso vlastnictvím prodatelky T., věcí svěřenou obžalované Zdence V-ové po rozumu § 183 tr. zák., jak první soud omylem za to má. Nárok prodatelky proti obžalované Zdence V-ové na doplatek kupní ceny, po případě na náhradu škody a nárok obžalované V-ové proti pojišťovně na zaplacení požární náhrady, nemají nic společného. Zánikem auta zaniklo k němu i vlastnictví T. a vinkulace pojistné částky v prospěch prodatelky T. se nestala. Názor nalézacího soudu, že požární náhrada nastupuje automaticky na místo zničené věci, takže jako dříve vlastnické právo k autu má nyní prodatelka věčný nárok na pojistnou částku — nemá v zákoně opory (rozh. 11.698 civ. sb. n. s. a Gl. U. n. ř. č. 6425).

Z tohoto důvodu nelze pokládati požární náhradu 26.352 Kč, jež byla obžalovaným vyplacena za auto zničené požárem, za vlastnictví firmy T. a tudíž za věc obžalovaným svěřenou po rozumu § 183 tr. zák. Pro nedostatek objektivní skutkové podstaty nejde o zločin zpronevěry podle § 183 (§§ 5, 183) tr. zák. Ježto bylo trestního zákona nesprávně použito v neprospěch obžalovaných, je odůvodněno zrušiti napadený rozsudek spočívající na právním omylu přes bezdůvodnost zmateční stížnosti podle § 290 tr. ř. Ježto však výsledky trestního řízení napovídají skutkovou podstatu jiného trestného činu — zločinu podvodu — nebylo vynésti rozsudek osvobozující, nýbrž bylo vrátiti věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Obžaloba shledávala skutkovou podstatu zločinu podvodu v tom, že obžalovaní, ač byli podle smlouvy povinni pojistiti vůz na splátky koupený ve prospěch závodů T. (tak, aby pojistka byla firmě T. zárukou za zaplacení zbytku kupní ceny), úmyslně (neplacením premie) přivodili zrušení pojistky vinkulované ku prospěchu řečeného závodu, a uzavřevše novou pojistku, z níž závody neměly už ničeho dostati, firmě to lstivě zatajili a obžalovaná Zdenka V-ová dokonce ještě v době, když už auto shořelo 26. června 1931 a náhrada jim byla vyplacena, závodům oznámila (20. října 1931) vědomě nepravdivou zprávu, že její manžel Ludvík V. s vozem jezdí a jej splácí — a že tímto lstivým jednáním uvedli firmu v omyl (lstivým způsobem udržovali ji v nevědomosti

o pravém stavu věci) v úmyslu, aby ji poškodili. První soud vyloučil skutkovou podstatu podvodu úvahou, v níž se projevuje týž právní omyl, pro který nemohl býti v platnosti udržen jeho výrok o zpronevěře, nezabýval se však skutečnostmi, v nichž obžaloba spatřovala znaky podvodu a neučinil v té příčině potřebných zjištění, takže nelze rozhodnouti ve věci samé. Bude úkolem nového řízení, by byl zejména zjištěn obsah smlouvy kupní a obsah dopisu Zdenky V-ové, dále jak zněl závazek o pojištění, bylo-li stornování první smlouvy a neprovedení vinkulace druhé smlouvy obžalovanými provedeno úmyslně ke škodě firmy T., a bude též zjistiti a posouditi, zda a kdy firma T. zvěděla o zrušení první pojišťovací smlouvy.

Čís. 5149.

Cirkevná škola evanjelická a. v. plní tiež štátne úkoly verejnej správy a učiteľa na takejto škole treba považovať za verejného úradníka v smysle § 461 tr. zák., resp. v smysle § 14 (5) zák. čís. 108/33 Sb. z. a n.

Trestnému návrhu poškodeného (urazeného) učiteľa nelze odopreť povahu zmocnenia preto, že nebol adresovaný štátnemu zastupiteľstvu a že sa v ňom poškodený odvoláva na zmocnenie, ktoré bolo jemu samému udelené jeho disciplinárnou vrchnosťou.

(Rozh. zo dňa 6. decembra 1934, Zm III 409/34.)

Najvyšší súd v trestnej veci proti Z. H. a spol., obžalovaným z prečinu pomlavy tlačou, na základe verejného pojednávania o zmätočnej sťažnosti vrchného prokurátora takto sa usniesol: Najvyšší súd z úradnej moci podľa odst. 1 § 35 por. nov. zrušuje rozsudky oboch súdov nižších stolíc a ukladá krajskému súdu, aby znova vo veci jednal a rozhodol.

Z d ô v o d o v :

Proti rozsudku vrchného súdu podal vrchný prokurátor zmätočnú sťažnosť z dôvodu zmätočnosti podľa čís. 1 c) § 385 tr. p. Pri preskúmaní veci presvedčil sa najvyšší súd, že nižšie súdy nezistily všetky okolnosti, od ustálenia ktorých závisí možnosť preskúmania veci samej.

Nižšie súdy sprostily obžalovaného obžaloby pre prečin pomlavy, spáchaný obsahom tlačiva, z toho dôvodu, že urazeného P. K. nelze považovať za verejného úradníka a že chýba zmocnenie urazeného, potrebné podľa § 14, odst. 5 zák. č. 108 z r. 1933 Sb. z. a n. k podaniu verejnej žaloby.

Urazený P. K. bol učiteľom na evanjelickej a v. cirkevnej škole. Nižšie súdy nepovažovali urazeného za verejného úradníka v smysle § 461 tr. zák., resp. § 14, odst. 5 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., ale tento právny svoj názor bližšie neodôvodnily. Najvyšší súd má však za to, že